C/2026/902

11.2.2026.

Objava zahtjeva za registraciju naziva u skladu s člankom 50. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode

(C/2026/902)

Nakon ove objave tijela države članice ili treće zemlje ili fizička ili pravna osoba s legitimnim interesom koja ima poslovni nastan ili boravište u trećoj zemlji mogu Komisiji podnijeti prigovor u roku od tri mjeseca od datuma ove objave u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2024/1143 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

JEDINSTVENI DOKUMENT

„Äpplen från Äppledalen”

EU br.: PGI-SE-02969 – 21.6.2023.

ZOI ( ) ZOZP (X)

1. **Naziv(i) [ZOI-ja ili ZOZP-a]**

„Äpplen från Äppledalen”

2. **Država članica ili treća zemlja**

Švedska

3. **Opis poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda**

3.1. *Vrsta proizvoda*

Razred 1.6. Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni

Oznaka kombinirane nomenklature

0808 10 – Jabuke

3.2. *Opis proizvoda na koji se odnosi naziv iz točke 1*

Zaštićena oznaka „Äpplen från Äppledalen” odnosi se na jabuke (*Malus domestica Borkh.*) sorte Discovery, Elise, Gravensteiner, Ingrid-Marie, Rubinola i Santana, koje se uzgajaju u dolini Äppledalen.

Jabuke koje se stavljaju na tržište sa zaštićenom oznakom „Äpplen från Äppledalen” moraju ispunjavati trgovinske standarde za jabuke 1. razreda i imati sva karakteristična svojstva predmetne sorte.

Fizička svojstva

Veličina:

55 – 85 mm u promjeru

([1]) Uredba (EU) 2024/1143 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o oznakama zemljopisnog podrijetla za vino, jaka alkoholna pića i poljoprivredne proizvode, te zajamčeno tradicionalnim specijalitetima i neobveznim izrazima kvalitete za poljoprivredne proizvode, izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) 2019/787 i (EU) 2019/1753 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1151/2012 (SL L, 2024/1143, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

Oblik:

Sorta	Oblik
Discovery	Jabuka srednje veličine oblikovana poput spljoštene kugle bez izraženih rebara. Okruglog je oboda.
Elise	Velika, stožasta / široko spljoštena jabuka s niskim naborima oko čaške koji se nastavljaju u blaga rebra duž cijelog ploda. Obod je gotovo okrugao i blago uglat.
Gravensteiner	Velika jabuka čiji oblik znatno varira. Izražene izbočine oko cvjetne čaške koje se nastavljaju kao rebra preko ploda do udubine oko peteljke. Uglatog je oboda.
Ingrid-Marie	Jabuka srednje veličine oblikovana poput spljoštene kugle bez rebara.
Rubinola	Okrugla jabuka srednje veličine oblikovana poput spljoštene kugle / blago stožastog oblika i s niskim, širokim rebrima koja se mogu protezati jednim dijelom ploda. Obod je okrugao / blago uglat.
Santana	Stožasto zaobljena jabuka srednje veličine s izraženim, često širokim rebrima duž cijelog ploda. Rebra mogu stvoriti određenu asimetriju tako da je jedna strana viša od druge. To pridonosi karakterističnom obliku ploda.

Kora:

Sorta	Svojstvo
Discovery	Mat / blago sjajna kora srednje debljine, otporna pri rukovanju. Zelenkastožute/žute osnovne boje. Strana izložena suncu ili većina ploda jarkocrvene je boje koja varira od ujednačene do blago prugaste. Mrlje na kori su male, zelene osnovne boje i svijetlog obojenja.
Elise	Kora srednje debljine, blago sjajna, pomalo opora. Na površini se može nalaziti mrežasta rđavost. Blaga, ugodna aroma. Zelenkastožute/žute osnovne boje. Većina ploda ujednačene je ili blago prugaste smeđecrvene boje.
Gravensteiner	Tanka i sjajna kora žute osnovne boje, na strani izloženoj suncu s prugama boje maline nalik plamenovima.
Ingrid-Marie	Mat kora srednje debljine i dobre arome. Zelenkastožute osnovne boje pri berbi, žute kad plod dozrije. Većina ploda prekrivena je ravnomjernom tamnocrvenom bojom plavičastog odsjaja.
Rubinola	Kora srednje debljine, blago sjajna. Snažna, ugodna aroma. Blijede zelenkastožute osnovne boje pri berbi, žute kad plod dozrije. Većina jabuke prekrivena je gustom mrežom crvenih pruga i točkica.
Santana	Debela, blago sjajna kora. Postaje masna tijekom skladištenja. Može biti blago opora i imati tragove rđavosti. Snažna, ugodna aroma. Zelenkastožute/žute osnovne boje. Većina ploda ujednačene je tople crvene boje s blagim tragovima tamnijih crvenih pruga. Mrlje na kori zelenkastosive su boje.

Mezokarp:

Sorta	Svojstvo
Discovery	Kremastobijele, ponekad ružičaste boje. Hrskav, sočan. Polako smeđi.
Elise	Blijedožute boje, čvrst, a zatim hrskav i sočan. Smeđi neznatno ili uopće ne smeđi.
Gravensteiner	Kremastobijele boje sa žutim prugicama. Hrskav i sočan.
Ingrid-Marie	Kremastobijele boje s više žućkastog tona na strani izloženoj suncu, čvrst i zatim hrskav, sočan i sladak. Dobra aroma. Polako smeđi.
Rubinola	Žute boje, čvrst, sočan. Uopće ne smeđi.
Santana	Žute boje, čvrst, a zatim hrskav. Vrlo sočan. Gotovo uopće ne smeđi.

Čvrstoća:

Sorta	Čvrstoća pri berbi (kg/cm^2)
Discovery	6,8 – 8,5
Elise	7,5 – 9,5
Gravensteiner	7,2 – 8,2
Ingrid-Marie	7,0 – 9,4
Rubinola	7,0 – 8,5
Santana	6,5 – 7,8

Kemijska svojstva

Sorta	Titracijska kiselost (g/l)	Slatkoća (Brixovi stupnjevi)
Discovery	5,0 – 6,5	9,7 – 11,3
Elise	7,4 – 8,7	8,5 – 10,3
Gravensteiner	8,0 – 9,5	8,5 – 10,5
Ingrid-Marie	6,0 – 7,5	12,6 – 13,9
Rubinola	7,0 – 8,4	13,0 – 14,5
Santana	6,6 – 7,8	12,0 – 13,2

Organoleptička svojstva

Sorta	Okus/aroma
Discovery	Bogata aroma. Slatka i prosječne kiselosti. Okus jagoda i divljih jagoda. Hladne noći na području biosfere pojačavaju svježinu okusa i note bobičastog voća, a sunčani dani pomažu u stvaranju privlačnih promjena boje kore i snažnom prodiranju boje u meso ploda.
Elise	Slatka, prilično kisela. Dobra aroma. Okus kruške i meda. Ova sorta uspijeva u stabilnoj klimi područja biosfere. Blaga jesen i utjecaj jezera Vättern na uravnoteženje temperaturnih razlika doprinose sporom sazrijevanju voća, što omogućava razvoj složene ravnoteže između slatkoće i kiselosti. Produženo razdoblje zrenja omogućuje da se u potpunosti razvije aroma kruške ove sorte i postigne sočnost i trajnost ploda.

Sorta	Okus/aroma
Gravensteiner	Izrazito aromatična sorta svježe kiselosti i postojanog naknadnog okusa. Okus naranči i crvenog bobičastog voća. Dobro drenirane padine bogate mineralima rezervata biosfere Östra Vätterbranterna pojačavaju snažnu aromu i dodaju natruhe tanina, što ovu sortu čini jedinstvenom za našu zonu uzgoja. Mikroklima područja, koja je jedinstvena zbog blizine jezera Vättern, štiti voće od ranog proljetnog mraza, što pogoduje osjetljivoj sezoni cvjetanja sorte Gravensteiner i pomaže u postizanju sigurne i visokokvalitetne berbe.
Ingrid-Marie	Intenzivno aromatična, s okusom mandarine, šljive i nektarine. Pikantna s notama cimeta. Srednja kiselost, visoka slatkoća. Tamnocrvena kora plavog odsjaja ove sorte najpotpunije se razvija u rezervatu biosfere Östra Vätterbranterna zbog hladnih noći koje potiču stvaranje antocijanina (pigmenata).
Rubinola	Slatka i visoke kiselosti. Okus tropskog voća, ananasa i marakuje. Rubinola posebno dobro uspijeva u rezervatu biosfere Östra Vätterbranterna zahvaljujući dugoj sezoni uzgoja tog područja koje se odlikuje hladnim noćima i velikim brojem sunčanih sati, što pospješuje razvoj složenih okusa. Podtlo bogato mineralima igra ulogu u stvaranju jedinstvene arome sorte Rubinola i njezine uravnoteženosti između kiselosti i slatkoće. Njezina kompaktna koža koja se razvila u ovoj mikroklimi štiti je od oštećenja i održava sočnom do konzumacije.
Santana	Slatka uz blagu notu vinske kiseline. Dobra aroma s notom slatkog grožđa. Duge, tople ljetne noći i hladne jesenske noći usporavaju disanje voća, čime se čuva kiselost i dobiva svjež, prepoznatljiv okus.

3.3. *Hrana za životinje (samo za proizvode životinjskog podrijetla) i sirovine (samo za prerađene proizvode)*

—

3.4. *Posebne faze proizvodnje koje se moraju odvijati na određenom zemljopisnom području*

Sve faze od uzgoja do berbe jabuka „Äpplen från Äppledalen” moraju se odvijati na definiranom zemljopisnom području opisanom u točki 4.

3.5. *Posebna pravila za rezanje, ribanje, pakiranje itd. proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

Kako bi se očuvala svojstva jabuka „Äpplen från Äppledalen” od berbe do distribucije i omogućila sljedivost, jabuke se moraju čuvati na hladnom i pakirati na području proizvodnje opisanom u točki 4.

3.6. *Posebna pravila za označivanje proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

—

4. **Sažeta definicija zemljopisnog područja**

Područje proizvodnje jabuka „Äpplen från Äppledalen” omeđeno je na zapadu cestom E4 (prema rasporedu cesta iz siječnja 2022.), na sjeveru linijom od jugozapadnog kraja prirodnog rezervata Säbybranten (N 6416248 E 457528) do Tolarpa (N 6418496 E 461312) (SWEREF 99), na istoku linijom od Tolarpa do Ulvenstorpa (N 6412592 E 464296) i na jugu linijom od Ulvenstorpa do Brunnstorpa (vijadukt ispod ceste E4; N 6409081 E 456692).

5. **Povezanost sa zemljopisnim područjem**

Zahtjev za registraciju ZOZP-a „Äpplen från Äppledalen” temelji se na povezanosti svojstava proizvoda sa zemljopisnim područjem.

Posebna svojstva povezana s proizvodom

Jabuke „Äpplen från Äppledalen” odlikuju se intenzivnom bojom i izrazitom voćnom kiselinom koja je uravnotežena s dobro prilagođenom slatkoćom.

Jabuke „Äpplen från Äppledalen” imaju tanju koru od sličnih jabuka koje se uzgajaju u južnijim dijelovima Europe. Jabukama „Äpplen från Äppledalen” rukuje se ručno kako bi se osiguralo da se usprkos tanjoj kori ne oštete tijekom berbe, skladištenja i pakiranja.

Zahvaljujući vlastitim centrima za pakiranje i blizini veletrgovaca jabuke „Äpplen från Äppledalen” stižu do kupca sočne.

Za razliku od jabuka uvezenih ili unesenih iz drugih krajeva jabuke „Äpplen från Äppledalen” ne tretiraju se voskom ni kemijski nakon berbe.

Povezanost

Svojstva jabuka „Äpplen från Äppledalen” ovise o specifičnim prirodnim uvjetima doline Äppledalen i znanju uzgajivača o tome kako te uvjete najbolje iskoristiti u uzgoju jabuka.

Dolina Äppledalen presijeca rezervat biosfere Östra Vätterbranterna (*https://ostravatterbranterna.se*) od sjeveroistoka prema jugozapadu. Spušta se od najviše točke na sjeveroistoku do jezera Vättern, petog najvećeg jezera u Europi. Zemljopisni položaj, uvjeti tla (glina, pijesak, ledenjački riječni sediment i morena prožeti osnovnim gabrom bogatim nutrijentima koji se lako drobi) doline Äppledalen i blizina jezera Vättern stvaraju krajobraz s mozaičnom strukturom malih područja za uzgoj s dobrim životnim uvjetima za divlje oprašivače i izvrsnim uvjetima za uzgoj jabuka koje se odlikuju posebnim svojstvima karakterističnima za jabuke „Äpplen från Äppledalen”.

Budući da je smještena na sjeveru, dolina Äppeldalen ima mnogo sati intenzivne sunčeve svjetlosti u sezoni uzgoja, a prosječna dnevna temperatura kreće se od nešto više od 25 °C danju do približno 5 °C noću. Zahvaljujući sjevernom položaju također je manje izložena napadu štetnih organizama (gljivica i insekata), pa nema velike potrebe za korištenjem sredstava za zaštitu bilja.

Zbog blizine velikog rezervoara jezera Vättern jugozapadni vjetrovi koji pušu od jezera prema dolini Äppeldalen rashlađeni su i stoga odgađaju sezonu cvjetanja stabala jabuka u razdoblju kad postoji veliki rizik da mraz ošteti cvijeće. U jesen topla voda jezera Vättern zagrijava jugozapadne vjetrove i tako smanjuje rizik od jakog noćnog mraza i produljuje fazu zrenja jabuka „Äpplen från Äppledalen” u doba godine kad je razlika između dnevne i noćne temperature najveća.

Zbog brojnih sunčanih sati, jake svjetlosti, dugog razdoblja zrenja i velike razlike u temperaturi tijekom dana jabuke „Äpplen från Äppledalen” imaju intenzivnu boju, izraženu voćnu kiselinu i uravnoteženu slatkoću, kao i tanju koru od istih sorti uzgajanih južnije.

Na primjer, u jesen dugi, topli dani i hladne noći u rezervatu biosfere Östra Vätterbranterna usporavaju disanje voća i na taj se način čuva kiselost sorte Santana i dobiva prepoznatljiv svježi okus. Dobro drenirane padine bogate mineralima rezervata biosfere Östra Vätterbranterna pojačavaju snažnu aromu i dodaju natruhe tanina, što sortu Gravensteiner čini jedinstvenom za našu zonu uzgoja.

Tamnocrvena kora plavog odsjaja sorte Ingrid-Marie najpotpunije se razvija u rezervatu biosfere Östra Vätterbranterna zbog hladnih noći koje potiču stvaranje antocijanina (pigmenata).

Za svojstva jabuka „Äpplen från Äppledalen” nužno je da uzgajivači poznaju lokalne uvjete u mozaičnom krajobrazu doline Äppeldalen koji se odlikuje malim područjima za uzgoj, kao i posebne zahtjeve svake sorte u pogledu uvjeta uzgoja, klime i uvjeta tla. Na tom se znanju temelji odabir lokacije uzgoja za svaku pojedinačnu sortu, kao i briga za biljke.

Uzgoj jabuka „Äpplen från Äppledalen” ima klimatski certifikat *(IP Sigill, voće i povrće)*, stoga postoje stroga pravila o gnojidbi, navodnjavanju i korištenju sredstava za zaštitu bilja. Uzgajivači analizom tla moraju dokazati potrebu za gnojidbom koja je prilagođena očekivanoj veličini uroda. Slično tome, uzgajivači moraju analizirati prisutnost i količinu štetnih organizama uzorkovanjem kako bi dokazali potrebu za kontrolom štetnih organizama.

Način na koji uzgajivači orezuju stabla i opseg u kojem ih je potrebno zalijevati vodom iz jezera Vättern tijekom sezone utvrđuje se prema zahtjevima svake sorte jabuka i lokalnim uvjetima.

Kako bi se ostvario maksimalan urod jabuka sa svojstvima karakterističnima za jabuke „Äpplen från Äppledalen”, uzgajivači štite divlje oprašivače na mjestima uzgoja tako što čuvaju bioraznolikost i postavljaju hotele za insekte.

Jabukama s tankom korom treba rukovati ručno od berbe do pakiranja. Kako bi se sačuvala svojstva jabuka „Äpplen från Äppledalen”, jabuke se beru ručno i čuvaju u skladištima s vrlo niskom razinom kisika (*Ultra-Low Oxygen; ULO*) dok se ručno ne pakiraju za isporuku kupcima. Hladnim skladištenjem i pakiranjem jamči se da se krajnjem kupcu mogu isporučiti sočne jabuke sa svojstvima karakterističnima za jabuke „Äpplen från Äppledalen”.

Upućivanje na objavu specifikacije proizvoda

https://www.livsmedelsverket.se/4aa000/globalassets/foretag-regler-kontroll/livsmedelsinformation-markning-halsopastaenden/skyddade-beteckningar/ansokan-om-skyddad-beteckning---applen-fran-appledalen_251022.pdf